

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت امور فرهنگی
ستاد هماهنگی شهرها و روستاهای دوستدار کتاب

مجموعه

شبیانه نامه‌های

پنجمین دوره

جام باشگاه‌های

کتاب‌خوانی

کودک و نوجوان

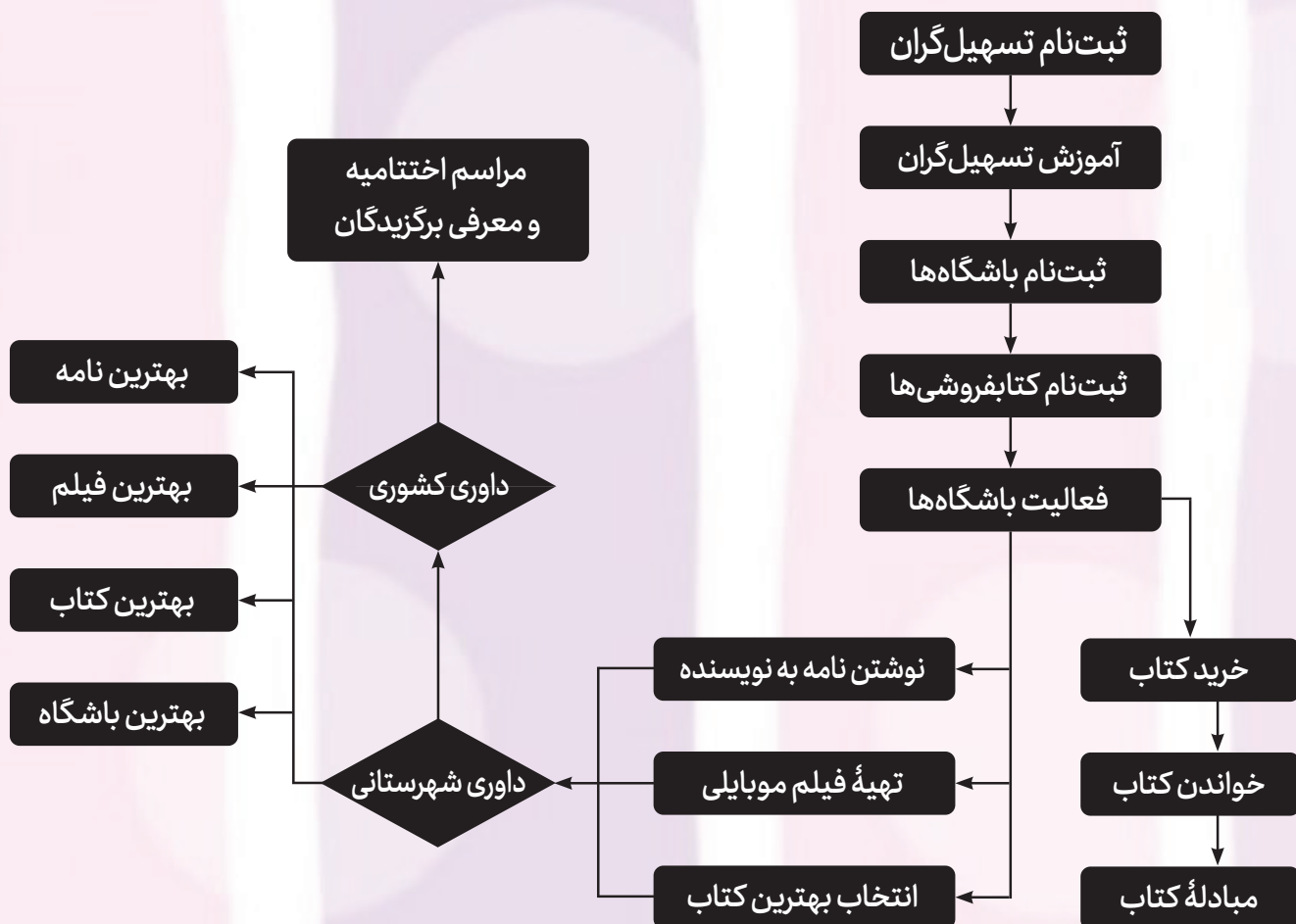
۱ ۳ ۹ ۹

دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی

فهرست

۲	مقدمه
۳	طرح کلی برگزاری جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان
۵	شیوه‌نامه تشکیل ستاد برگزاری جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان
۵	تشکیل ستاد برگزاری
۵	وظایف ستادهای اجرایی استان
۵	نحوه تشکیل جلسات ستاد اجرایی
۵	وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی
۷	شیوه‌نامه برگزاری کارگاه‌های آموزشی
۷	تعاریف مربوط به کارگاه‌های آموزشی
۷	ویژگی‌های تسهیلگر
۸	شیوه اول، برگزاری کارگاه آموزشی مجازی
۸	شیوه دوم، از طریق ارسال بسته‌های آموزشی
۸	شیوه سوم، کارگاه‌های آموزشی حضوری
۸	ویژگی‌های مکان برگزاری کارگاه‌ها
۱۰	شیوه‌نامه راه‌اندازی و فعالیت باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان
۱۲	شیوه‌نامه عضویت کتاب‌فروشی‌ها و شرایط خرید کتاب توسط اعضای باشگاه‌ها
۱۲	شیوه‌نامه انتخاب باشگاه برگزیده شهرستان
۱۳	شاخص‌های ترجیحی
۱۴	شیوه‌نامه برگزاری مسابقات جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان
۱۴	شاخص‌های انتخاب بهترین کتاب‌ها در سه سطح باشگاه، شهرستان، کشور
۱۴	شاخص‌های انتخاب بهترین فیلم‌های کوتاه موبایلی معرفی کتاب
۱۵	شاخص‌های انتخاب بهترین نامه به نویسندگان
۱۵	شاخص‌های معرفی تسهیلگر فعال
۱۵	شاخص‌های معرفی کتاب‌فروشی فعال
۱۷	فرم شرکت در جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان
۱۷	فهرست مستندات لازم
۱۸	فرم اختصاصی باشگاه‌های کتاب‌خوانی تشکیل شده در مهدکودک‌ها
۱۸	فهرست مستندات لازم

اینفوگرافی فرآیند فعالیت جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه

معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، به منظور توسعه فرهنگی و ترویج کتاب خوانی با همکاری ستاد هماهنگی شهرها و روستاهای دوستدار کتاب (که نمایندگان دستگاه‌های دولتی و غیردولتی در آن عضویت دارند) و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی سراسر کشور «پنجمین دوره جام باشگاه‌های کتاب خوانی کودک و نوجوان» را برگزار می‌کند.

جام باشگاه‌های کتاب خوانی با مشارکت نهادهای غیردولتی و دستگاه‌های اجرایی و عمومی استان‌ها و شهرستان‌ها از جمله نهاد کتابخانه‌های عمومی، انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، صندوق بین‌المللی کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف)، کمیسیون ملی یونسکو، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان و شرکت ارتباطات سیار هوشمند امین، در شهرها و روستاها برگزار می‌شود.

با توجه به فراگیری بیماری کرونا، پنجمین دوره جام باشگاه‌های کتاب خوانی کودک و نوجوان امسال با شعار «حمایت از سلامت عمومی و روحیه نشاط همراه با تداوم کتاب خوانی» آغاز می‌شود و رویکرد آن استفاده حداکثری از امکانات فضاهای مجازی است.

کارگاه‌های آموزشی این دوره به سه شکل مجازی، حضوری و در قالب بسته‌های آموزشی برگزار می‌شود. در این کارگاه‌ها موضوعاتی مانند «شیوه‌های تسهیلگری»، «شیوه‌های ترویج کتاب خوانی»، «مستندسازی و روش‌های اجرایی آن در فضاهای مجازی»، «شیوه‌های راه‌اندازی باشگاه‌ها» و... ارائه می‌شود. محور فعالیت‌های مجازی جام باشگاه‌های کتاب خوانی کودکان و نوجوانان، پایگاه اینترنتی شبکه ترویج کتاب خوانی به آدرس bookpromotion.ir خواهد بود.

طرح کلی برگزاری جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان از جمله اقدامات و برنامه‌هایی است که در راستای گسترش و ترویج کتاب‌خوانی برای کودکان و نوجوانان اعم از شهری و روستایی در سراسر ایران طراحی و برنامه‌ریزی شده است.

اهداف طرح به شرح زیر است:

- « کمک به افزایش سرانه مطالعه میان کودکان و نوجوانان
- « تقویت فرهنگ گفت‌وگو و استدلال و مهارت در بحث و قدرت تحلیل و تفکر انتقادی در کودکان و نوجوانان
- « بالا بردن اعتماد به نفس کودکان و نوجوانان با شرکت آنان در بحث‌های گروهی
- « تشویق کودکان و نوجوانان به خواندن همراه با درک مطلب (خواندن با کیفیت)
- « عادت دادن دانش‌آموزان برای مراجعه به کتاب‌فروشی
- « گسترش فرهنگ همکاری و مشارکت در انجام یک کار گروهی
- « پیشرفت تحصیلی از راه برنامه‌ای سرگرم‌کننده میان کودکان و نوجوانان
- « کمک به تأسیس و تقویت کتابخانه‌های کوچک کلاسی، مهدکودکی، کانونی، آپارتمانی، محله‌ای، مسجدی و..
- « برقراری ارتباط بین اهل قلم و کودکان و نوجوانان
- « کمک به گسترش، تبلیغ و معرفی کتاب

۱. فعالیت باشگاه‌های کتاب‌خوانی دائمی است و در زمان مشخصی از سال با شرایطی که در این شیوه‌نامه آمده است، علاقه‌مندان واجد شرایط می‌توانند با مراجعه به سایت bookpromotion.ir باشگاه خود را ثبت کنند.

۲. باشگاه‌هایی که در سال‌های قبل ثبت شده‌اند، همچنان رسمیت دارند و می‌توانند در این دوره از برگزاری جام باشگاه‌ها شرکت کنند و در صورت نیاز اطلاعات باشگاه خود را ویرایش کنند.

۳. تسهیلگرانی می‌توانند باشگاه تشکیل دهند که در کارگاه‌های آموزشی شرکت کرده باشند. تسهیلگرانی که در سال‌های گذشته دوره‌های آموزشی را گذرانده باشند، علاوه بر مدیریت باشگاه‌های گذشته، می‌توانند باشگاه جدیدی تشکیل بدهند.

۴. دوره جدید کارگاه‌های آموزشی برای تسهیلگران مطابق شیوه‌نامه‌ها در فضاهای مجازی و شبکه‌های اجتماعی برگزار خواهد شد. اطلاعات و اخبار مربوط به این کارگاه‌ها از طریق وب‌سایت bookpromotion.ir منتشر خواهد شد.

۵. کارگاه‌های حضوری، در صورتی می‌توانند برگزار شوند که به تشخیص مسئولان شرایط سلامت عمومی فراهم باشد.

۶. تسهیلگران فعالیت‌های باشگاهی خود را به صورت داوطلبانه انجام می‌دهند.

۷. تسهیلگران پس از گذراندن کارگاه آموزشی می‌توانند طبق شیوه‌نامه باشگاه کتاب‌خوانی ثبت کنند.

۸. باشگاه‌های کتاب‌خوانی ثبت شده می‌توانند در رقابت‌های جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی شرکت کنند.

۹. برگزیدگان جام باشگاه‌های شهرستان به شرح زیر به دبیرخانه مرکزی در تهران معرفی می‌شوند:

الف) سه تا پنج باشگاه برگزیده

ب) سه تا پنج نامه برگزیده

ج) سه تا پنج فیلم برگزیده

د) سه تا پنج کتاب برگزیده به انتخاب اعضای باشگاه‌های شهرستان

ه) یک کتاب فروش فعال در شهرستان

۱۰. داوران براساس مستندات پرونده باشگاه‌ها، از میان تسهیلمان کل باشگاه‌های راه‌یافته به مرحله کشوری، تسهیلمان برگزیده را نیز معرفی خواهند کرد.

۱۱- مدارس، کتابخانه‌ها، کانون‌های مساجد، مهدکودک‌ها و دبیرخانه‌های فعال، با توجه به میزان همکاری، مشارکت و فعالیت و تأثیرگذاری در راه‌اندازی و تسهیل فعالیت‌های باشگاه‌ها، از سوی دبیرخانه مرکزی انتخاب و معرفی می‌شوند.

۱۲- کلیه فعالیت‌های استانی اعم از برگزاری کارگاه‌های مجازی و حضوری با صلاحدید شرایط ویژه بخشنامه‌های اجرایی بهداشت عمومی خواهد بود.

۱۳- هر استان می‌تواند با هماهنگی دبیرخانه مرکزی در تهران کارگاه تسهیلمان خود را به صورت غیرحضوری (مجازی) یا ارسال بسته‌های آموزشی برگزار کند.

شیوه‌نامه تشکیل ستاد برگزاری جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان در استان‌ها

برای برگزاری هرچه بهتر جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان در استان‌های مشارکت‌کننده، به صورت مجازی و در صورت مناسب بودن شرایط به صورت حضوری، ستاد اجرایی با شرایط زیر تشکیل خواهد شد:

تشکیل ستاد برگزاری

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی هر استان ستادی متشکل از نمایندگان نهادها و سازمان‌های ذی‌ربط در استان تشکیل خواهد داد. از جمله این نهادها و سازمان‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

سازمان آموزش و پرورش، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، نهاد کتابخانه‌های عمومی، سازمان بهزیستی، گروه‌های ترویج کتاب‌خوانی، کتاب‌فروشی‌ها، شهرداری، مهدکودک‌ها، مؤسسات فرهنگی و هنری

« مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف به تشکیل ستاد خواهد بود و ریاست ستاد را برعهده دارد.
« اعضای این ستاد با توجه به نهادهای مشارکت‌کننده در هر استان می‌توانند متغیر باشند و بنا بر لزوم تغییر کنند.

وظایف ستادهای اجرایی استان

۱. راه‌اندازی دبیرخانه ستاد اجرایی
۲. هماهنگی و دعوت از نهادهای بخش دولتی، عمومی و خصوصی برای تشکیل شورای هماهنگی و همکاری برای برگزاری جام
۳. انتخاب و معرفی یک نفر به عنوان دبیر ستاد با حکم مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان، برای ارتباط با ستاد اجرایی مرکزی

نحوه تشکیل جلسات ستاد اجرایی

- « جلسات اعضای این ستاد دو هفته یک‌بار برگزار خواهد شد.
- « جلسات با حضور دوسوم اعضای ستاد به رسمیت خواهد رسید.
- « مصوبات ستاد با رأی اکثریت حاضران معتبر خواهد بود.
- « صورت جلسات ستاد به دبیرخانه مرکزی جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی ارسال خواهد شد.

وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی

۱. مکاتبه با شهرها و روستاهای استان برای برگزاری کارگاه‌های جام باشگاه‌ها در شهرستان‌ها
۲. اطلاع‌رسانی مجموعه اقدامات مرتبط با جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی به شهرستان‌های تابع استان اعم از شیوه‌نامه‌ها، فهرست کتاب‌ها، برگزاری تقویم آموزشی جام باشگاه‌ها و ...
۳. اعلام فراخوان و شناسایی داوطلبانی که در حوزه کتاب‌خوانی در شهرستان‌ها شناخته شده‌اند و دانش و تجربه کافی در این زمینه دارند و دعوت از آن‌ها برای شرکت در کارگاه آموزشی.

۴. فراهم آوردن امکانات لازم، تنظیم جدول زمان‌بندی و هماهنگی برگزاری جلسات و تدوین گزارش و مستندات و ارسال به دبیرخانه مرکزی در تهران برای برگزاری دوره آموزشی مربیان در مراکز استان‌ها (به صورت غیرحضوری و در صورت مناسب بودن شرایط، حضوری، و تهیه بسته‌های آموزشی)
  ۵. پیگیری و هماهنگی برای راه‌اندازی دبیرخانه جام باشگاه‌ها در هر شهرستان و هماهنگی با دستگاه‌های مشارکت‌کننده برگزاری کارگاه‌های آموزشی (حضوری، غیرحضوری)
  ۶. هماهنگی برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی تسهیلگران شهرستان‌ها
  ۷. هماهنگی برای ارسال پرونده‌های باشگاه‌های برگزیده هر شهرستان به دبیرخانه مرکزی
  ۸. هماهنگی برای دریافت بسته‌های آموزشی از دبیرخانه مرکزی و ارسال آن‌ها به شهرستان‌ها
  ۹. دعوت از کتاب‌فروشان، گروه‌های غیردولتی مروج کتاب‌خوانی و نهادهای عمومی و دولتی و بخش خصوصی و فراهم آوردن زمینه مشارکت آنان در برگزاری جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی.
  ۱۰. پیگیری داوری آثار و ارسال پرونده‌های برگزیده شهرستان‌ها به دبیرخانه مرکزی در بخش‌های مختلف جام باشگاه‌ها که شامل: انتخاب بهترین باشگاه کتاب‌خوانی، بهترین فیلم، بهترین نامه به نویسنده، بهترین کتاب از نظر اعضای باشگاه، تسهیلگر و کتاب‌فروشی فعال هر شهرستان و معرفی آن‌ها به دبیرخانه مرکزی، می‌شود.
  ۱۱. هماهنگی برای برگزاری مراسم اختتامیه جام باشگاه‌ها در شهرستان‌ها (در صورت بهبود شرایط کرونایی به صورت حضوری و در غیراین صورت، مجازی) و معرفی برگزیدگان و ارسال آثار آن‌ها به دبیرخانه مرکزی.
  ۱۲. پیگیری از شهرستان‌های تابع برای تشکیل دبیرخانه‌های اجرایی جام باشگاه‌ها.
- تبصره ۱: هر شهرستان متقاضی برگزاری جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان موظف است در اولین مرحله برای شروع فعالیت‌های اجرایی جام، نسبت به تشکیل دبیرخانه و هماهنگی و دعوت از نهادهای همکار و انجام مراحل اجرایی اقدام کند، و همچنین رابط یا کارشناس مربوطه را به دبیرخانه استانی معرفی نماید.
- تبصره ۲: رئیس فرهنگ و ارشاد اسلامی هر شهرستان، ریاست ستاد و دعوت از نهادهای مشارکت‌کننده را برعهده دارد.

شیوه‌نامه برگزاری کارگاه‌های آموزشی

در سال‌های پیش در ابتدای هر دوره از برگزاری جام باشگاه‌ها در هراستان، مجموعه کارگاه‌های آموزشی برگزار می‌شد و افراد واجد صلاحیت و علاقه‌مند به آموختن شیوه‌های تسهیلگری و راه‌اندازی باشگاه‌ها در این کارگاه‌ها شرکت می‌کردند تا علاوه بر آشنایی با روش‌های استاندارد و نوین ترویج کتاب‌خوانی با معیارهای انتخاب کتاب مناسب برای کودکان و نوجوانان، شیوه‌های مختلف خواندن جمعی و گفت‌وگو درباره کتاب، و استفاده از شیوه کارگاهی و چگونگی راه‌اندازی و اداره باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان نیز آشنا شوند. مدرسانی که این کارگاه‌ها را برگزار می‌کردند از میان نویسندگان، کارشناسان ادبیات کودک و نوجوان و کتابداران و... انتخاب می‌شدند. اما در این دوره با توجه به شرایط فراگیری ویروس کرونا و تا پایان شرایط خاص ناشی از آن و برای رعایت سلامت مردم، تغییری در نحوه برگزاری کارگاه‌ها و شیوه‌های آموزش به وجود آمده است. در این دوره کارگاه‌ها و آموزش تسهیلگران به سه شکل مجازی، حضوری و در قالب بسته‌های آموزشی انجام می‌شود. تسهیلگران به انتخاب خود می‌توانند هر یک از این روش‌های آموزشی را انتخاب کرده و در فرم ثبت‌نام اعلام کنند.

تعاریف مربوط به کارگاه‌های آموزشی

مدرسان: کسانی هستند که کارگاه‌های آموزشی مرکزی را برگزار می‌کنند. (در دوره پنجم با حضور در کارگاه آنلاین)

مربیان: فعالان فرهنگی و مروجان کتاب‌خوانی هستند که شرایط زیر را دارند:

« درباره کتاب، ترویج کتاب‌خوانی و ادبیات کودک دانش کافی دارند.

« روحیه کار داوطلبانه و گروهی دارند و انعطاف‌پذیرند.

« مدرکشان حداقل کارشناسی است و در زمینه آموزش تجربه کافی دارند و در دوره‌های آموزشی

استان‌ها شرکت می‌کنند تا خودشان بتوانند تسهیلگران باشگاه‌ها را به هردو شیوه (مجازی و حضوری) آموزش دهند.

« زمان و توان کافی برای برگزاری کارگاه و تربیت تسهیلگران دارند.

تسهیلگران: داوطلبان شرکت‌کننده در کارگاه‌های آموزشی جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان هستند که باشگاه کتاب‌خوانی را در شهرها و روستاها تشکیل می‌دهند و شامل مروجان کتاب‌خوانی، کتابداران، مربیان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، معلمان، مربیان مهدکودک‌ها، مربیان کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد، سازمان‌های غیردولتی و مؤسسات آموزش عالی و... هستند

ویژگی‌های تسهیلگر

« آشنا با شیوه‌های برگزاری کارگاه‌های مشارکتی

« داشتن مدرک کارشناسی یا تجربه کافی در زمینه ترویج کتاب‌خوانی

« اهل مطالعه و کتاب

« توانا در انتقال آموخته‌های کارگاه به سایر مخاطبان

« تسلط کافی در تدریس و آموزش

« دسترسی مناسب به امکانات فضاهای مجازی برای برپایی باشگاه‌های کتاب‌خوانی از راه دور

در این دوره، با توجه به اینکه عمده آموزش‌ها به صورت غیرحضوری برگزار می‌شود؛ تسهیلگران می‌توانند به صورت

مستقیم، این آموزش‌ها را در فضاهای مجازی پیگیری کنند و در کارگاه‌ها حضور داشته باشند. البته این بدان معنا است که تسهیلگران باید امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مناسب را برای دریافت این آموزش‌ها در اختیار داشته باشند.

شیوه اول، برگزاری کارگاه آموزشی مجازی

داوطلبان متقاضی شرکت در این دوره می‌بایست قبل از شروع کارگاه‌ها در سایت bookpromotion.ir ثبت‌نام کنند.

« در این شیوه مراحل مختلف آموزش در چند گام تعریف شده است که هر گام آن از سوی دو نفر از مدرسان حوزه کودک و نوجوان و مروج کتاب‌خوانی با سرفصل‌های جداگانه برگزار می‌شود. « این کارگاه‌ها در ساعات مشخصی از شبانه‌روز که همه داوطلبان و علاقه‌مندان، فرصت و دسترسی به اینترنت داشته باشند، تنظیم و ارائه می‌شود. « اطلاع‌رسانی در خصوص ساعات و زمان برگزاری در سایت bookpromotion.ir و همچنین مکاتبه با ادارات انجام می‌شود.

ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و همین‌طور ادارات فرهنگ و ارشاد اسلامی سراسر کشور موظف‌اند ساعت و زمان برگزاری کارگاه‌ها را در سایت مربوطه بارگذاری کنند و به اطلاع متقاضیان برسانند.

فیلم‌های آموزشی ضبط می‌شوند و در بخش‌های جداگانه از طریق شبکه‌های اجتماعی و سایت‌های مختلف و همین‌طور سایت bookpromotion.ir و دیگر فضاهای عمومی اینترنتی قابل دسترس خواهند بود.

شیوه دوم، از طریق ارسال بسته‌های آموزشی

« دبیرخانه مرکزی بسته‌های آموزشی را تهیه می‌کند و در اختیار دبیرخانه استان‌ها قرار می‌دهد. استان‌ها موظف‌اند این بسته‌ها را تکثیر کنند و در اختیار دبیرخانه‌های شهرستان قرار دهند. « دبیرخانه شهرستان موظف است ضمن اطلاع‌رسانی، این بسته‌ها را تکثیر و در اختیار تسهیلگران قرار دهد.

شیوه سوم، کارگاه‌های آموزشی حضوری

« در صورت شرایط مساعد هر استان و شهرستان، با هماهنگی مسئولان شهری کارگاه‌ها می‌تواند حضوری برگزار شود. هر استان باید برنامه‌های متناسبی با توجه به سلامت عمومی و اجتماعی ملی و منطقه‌ای در نظر داشته باشد. « اجرای کلیه شرایط بهداشتی برای برگزاری کارگاه‌های حضوری الزامی است.

ویژگی‌های مکان برگزاری کارگاه‌ها

« مرکزیت و هویت فرهنگی در مرکز استان یا یکی از شهرهای فعال استان
« دسترسی مناسب همه شرکت‌کنندگان به اینترنت
« امکانات عمومی همچون تهویه، آب، و نور کافی
« فضاهای جنبی مناسب برای مربیان اعزامی
« امکانات خاص کلاس

- « امکانات کارگاهی همچون میزهای قابل حرکت و باز چینی
تخته سفید
« فیلیپ چارت (کاغذ بزرگ در ابعاد تقریبی یک متر در پنجاه سانت)
« چسب نواری
« امکاناتی برای پخش فیلم و پاورپوینت
« ماژیک
« امکانات ضبط محتوای کلاس‌ها

شیوه‌نامه راه‌اندازی و فعالیت باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

باشگاه‌های ترویج کتاب‌خوانی کودک و نوجوان به منظور گسترش فرهنگ کتاب‌خوانی تشکیل شده است و برای ترغیب و تشویق آنان به ادامه فعالیت، جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان برگزار می‌شود.

۱) باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان گروه‌های کتاب‌خوانی هستند که با حضور دست‌کم ۱۰ کودک یا نوجوان و زیر نظر یک تسهیلاتگر بزرگسال تشکیل می‌شوند و پس از ثبت نام در سایت شبکه ترویج به آدرس bookpromotion.ir فعالیت خود را آغاز می‌کنند. هدف از تشکیل این باشگاه مشارکت کودکان و نوجوانان در خواندن گروهی کتاب و گفت‌وگو درباره موضوع‌های مشترک است. ۲) گروه‌های سنی مختلف در موقع ثبت نام تفکیک می‌شوند و باشگاه‌های جداگانه‌ای را تشکیل خواهند داد. باشگاه‌های مهدکودک‌ها (تا ۶ سال)، کودکان ۷ تا ۹ ساله، ۱۰ تا ۱۱ ساله، نوجوانان ۱۲ تا ۱۴ ساله، و نوجوانان ۱۵ سال به بالا هرکدام در یک باشگاه حضور خواهند داشت.

۳) هر یک از اعضا حداقل یک کتاب، بر اساس فهرست ارائه شده، تهیه می‌کنند و با حضور در باشگاه، در جریان مبادله کتاب قرار می‌گیرند.

۴) هر یک از اعضا می‌توانند از یارانه خرید کتاب استفاده کنند. به کتاب‌های موجود در فهرست، یارانه ۵۰ درصدی و به کتاب‌های خارج از فهرست و مناسب در حوزه کودک و نوجوان یارانه ۳۰ درصدی تعلق می‌گیرد.

توجه: این یارانه شامل کتاب‌های آموزشی و کمک‌آموزشی نمی‌شود.

۵) تسهیلاتگران بعد از گذراندن دوره‌های آموزشی برای ثبت باشگاه‌های کتاب‌خوانی به پایگاه اینترنتی bookpromotion.ir مراجعه می‌کنند. این پایگاه پاسخگوی پرسش‌های احتمالی ثبت نام کنندگان خواهد بود.

تبصره: تسهیلاتگران باشگاه‌های کتاب‌خوانی در مهدکودک‌ها هم با توجه به شیوه‌نامه ثبت و راه‌اندازی باشگاه‌های کتاب‌خوانی اقدام خواهند کرد.

۶) برای ثبت باشگاه‌ها اطلاعات زیر ضروری است:

نام و نام خانوادگی و مشخصات تسهیلاتگر و مربی مهدکودک، نام باشگاه، محل فعالیت باشگاه، نشانی و تلفن تسهیلاتگر، نشانی و شماره تلفن محل برگزاری جلسات، نام اعضای باشگاه و شماره ملی و گروه سنی آنان. (این موارد در فرم ثبت نام اینترنتی خواسته شده است.)

توجه: مسئولیت ثبت باشگاه‌ها با تسهیلاتگران خواهد بود.

« برای تسهیلاتگانی که دوره آموزشی خود را به صورت آنلاین گذرانده‌اند تأییدیه گذراندن دوره به صورت الکترونیکی صادر خواهد شد.

۷) این باشگاه‌ها می‌توانند در مهدکودک‌ها، کتابخانه‌ها، مدارس، مراکز کانون، فرهنگسراها، مجتمع‌های مسکونی، مساجد، پایگاه‌های مقاومت بسیج، کانون‌های اصلاح و تربیت، مراکز بهزیستی و روستاها و هر جای امنی که کودکان و نوجوانان گرد هم می‌آیند، تشکیل شوند.

۸) با توجه به شرایط ناشی از شیوع ویروس کرونا، توصیه می‌شود باشگاه‌ها با استفاده از امکانات قابل اعتماد فضاهای مجازی برپا شود و در صورت تشکیل حضوری به صلاحدید مسئولان محلی و

اعضای باشگاه‌ها، تمامی پروتکل‌های بهداشتی به دقت رعایت شود.
۹) هر باشگاه بر اساس آیین‌نامه‌ای داخلی فعالیت خواهد کرد که متشکل از موارد زیر خواهد بود:

- « نحوه ثبت نام اعضای هر باشگاه
- « نحوه حضور و غیاب هر عضو
- « نحوه تصمیم‌گیری در باشگاه
- « نحوه تهیه و مبادله کتاب‌ها
- « محل تشکیل جلسات
- « زمان تشکیل جلسات
- « فعالیت‌های تعریف شده برای باشگاه

۱۰) با توجه به اینکه یکی از اهداف تشکیل این باشگاه‌ها ارزیابی و انتخاب کتاب‌های برگزیده است، هر باشگاه گزارشی از چگونگی انتخاب کتاب‌های برگزیده را از میان کتاب‌های خوانده شده ارائه خواهد کرد.

این اطلاعات شامل:

کتاب‌های ارزیابی شده، کتاب‌های انتخاب شده، چگونگی انتخاب و دلایل انتخاب کتاب‌های برگزیده، است.

« هر باشگاه یک کتاب تألیفی و یک کتاب ترجمه را به عنوان برگزیده معرفی خواهد کرد.
« کتاب‌های برگزیده باید از میان فهرست کتاب‌هایی که در اختیار اعضای باشگاه‌ها قرار می‌گیرند، انتخاب شده باشند.

« هر کتاب برگزیده دست‌کم باید رأی دوسوم اعضای گروه را داشته باشد.

تبصره چهارم: هر باشگاه یک کتاب را به عنوان برگزیده معرفی خواهد کرد.

۱۱) تمام اعضای باشگاه می‌توانند در مسابقه نامه‌نویسی به نویسندگان کتاب‌هایی که خوانده‌اند و تهیه فیلم موبایلی معرفی این کتاب‌ها شرکت کنند.

شیوه‌نامه عضویت کتاب‌فروشی‌ها و شرایط خرید کتاب توسط اعضای باشگاه‌ها

یکی از حمایت‌های معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان ارائه یارانه خرید کتاب است که این یارانه‌ها از طریق کتاب‌فروشی‌های عضو جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان ارائه می‌شود.

۱) هر شهرستان حداقل یک کتاب‌فروشی عضو طرح جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی داشته باشد. مدیران فرهنگ و ارشاد اسلامی هر شهرستان با اطلاع‌رسانی لازم برای عضویت حداقل یک کتاب‌فروشی در طرح جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی اقدام نمایند.

۲) کتاب‌فروشی‌ها برای عضویت در این طرح باید به سایت <http://jam.ketab.ir> مراجعه کنند و عضو طرح‌های تخفیف کتاب برای جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان شوند.
- یارانه، ویژه اعضای باشگاه‌های کتاب‌خوانی است و صرفاً در کتاب‌فروشی‌هایی ارائه خواهد شد که فهرست آن‌ها از طریق مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران اعلام می‌شود.

۳) به اعضای باشگاه‌های کتاب‌خوانی به ازای خرید تا سقف ۸۰۰ هزار ریال از فهرست پیشنهادی ۵۰ درصد و کتاب‌های خارج از این فهرست، ۳۰ درصد یارانه تعلق می‌گیرد.
- مهدکودک‌های فعال به تناسب تعداد اعضای باشگاه‌های کتاب‌خوانی تا سقف ۱۵ میلیون ریال خرید، یارانه دریافت می‌کنند.

۴) فهرست کتاب‌های منتخب در سایت مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران بارگذاری و از طریق ستادهای اجرایی شهرستان‌ها در اختیار باشگاه‌ها و کتاب‌فروشی‌های مشارکت‌کننده در جام باشگاه‌ها قرار خواهد گرفت.

۵) ستادهای اجرایی از کتاب‌فروشان درخواست کنند تا در صورت امکان، فضا و میز جداگانه‌ای برای کتاب‌های فهرست در نظر بگیرند و پوستر جام باشگاه‌ها را در جای مناسب نصب کنند.
- کتاب‌فروشی‌ها برای مشارکت بیشتر در این طرح ضروری است زمان و مکانی را در روزهای هفته برای بازدید و فعالیت اعضای باشگاه‌ها در کتاب‌فروشی خود اختصاص دهند.

۶) اسامی اعضای باشگاه‌ها از طریق ستادهای اجرایی شهرستان‌ها با هماهنگی دبیرخانه مرکزی جام باشگاه‌ها به‌طور رسمی در اختیار کتاب‌فروشی‌های هر شهر و خانه کتاب قرار می‌گیرد.
- یارانه به کتاب‌های آموزشی و کمک‌آموزشی قرار نمی‌گیرد.

شیوه‌نامه انتخاب باشگاه برگزیده شهرستان

برای تشویق و ترغیب فعالیت باشگاه‌های کتاب‌خوانی، سالانه پس از ارزیابی فعالیت‌های باشگاه‌های کتاب‌خوانی هر شهر، سه باشگاه کتاب‌خوانی برتر انتخاب می‌شود و در مراسم نهایی جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی در شهرستان از آن‌ها تقدیر خواهد شد.

۱) ستاد اجرایی هر شهر موظف است پس از بررسی فعالیت‌های باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان، سه باشگاه کتاب‌خوانی را انتخاب و پرونده آن‌ها را به دبیرخانه مرکزی جام باشگاه‌ها در تهران ارسال کند و در مراسم نهایی شهرستان از این باشگاه‌ها تقدیر کند.
۲) بهترین باشگاه بر اساس مستندات و گزارش‌های ارائه شده به دبیرخانه، انتخاب می‌شود.

۳) داوری انتخاب باشگاه برگزیده بر عهده ستاد اجرایی شهرستان است.

« شیوه اجرایی و مراحل داوری را بسته به تعداد باشگاه‌ها ستاد اجرایی تعیین می‌کند.
« ستاد اجرایی دلایل انتخاب و مستندات خود را در صورت جلسه‌ای تنظیم و برای شرکت در مرحله انتخاب بهترین باشگاه کتاب خوانی کشوری به دبیرخانه مرکزی (تهران) جام باشگاه‌ها ارسال می‌کند.

۴) شاخص‌های داوری انتخاب بهترین باشگاه با توجه به فعالیت در فضاهای مجازی و حضوری (در صورت مناسب بودن شرایط محلی) به شرح زیر است:

- « الف) تعداد اعضا
- « ب) تعداد کتاب‌های خوانده شده
- « ج) بحث و گفت‌وگو درباره کتاب‌ها
- « د) اطلاع‌رسانی و فعالیت‌های ترویجی
- « ه) مشارکت اعضا
- « و) تأثیر فعالیت‌های باشگاه
- « ز) همکاری با گروه‌ها، نهادها یا سازمان‌های همکار و شیوه مشارکت آن‌ها
- « ح) نحوه هزینه‌ها و امکانات باشگاه
- « ط) برنامه‌های آینده
- « ی) انجام تمام مراحل کار و تکمیل پرونده (مجازی / کتبی)

شاخص‌های ترجیحی

- « میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی
- « میزان استفاده و برخورداری از فضاهای مجازی برای اجرای برنامه‌ها
- ۵) هر باشگاه گزارش فعالیت‌های خود را همراه با فرم کامل شده (فرم‌های پیوست) با توجه به شرایط موجود محلی خود به ستاد اجرایی ارسال می‌کند.

شیوه‌نامه برگزاری مسابقات جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان علاوه بر انتخاب بهترین باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودکان و نوجوانان و باشگاه‌های ویژه مهدکودک‌ها در شهرستان‌ها شامل چند فعالیت است:

- « الف) بهترین کتاب‌ها به انتخاب باشگاه‌های کتاب‌خوانی
- « ب) بهترین فیلم‌های کوتاه موبایلی معرفی کتاب که اعضای باشگاه‌ها تهیه کرده‌اند
- « ج) بهترین نامه‌هایی که اعضای باشگاه‌ها به نویسندگان نوشته‌اند.
- « د) معرفی فعال‌ترین تسهیلگر باشگاه‌ها
- « ه) معرفی فعال‌ترین کتاب‌فروشی در جام باشگاه‌ها

شاخص‌های انتخاب بهترین کتاب‌ها در سه سطح باشگاه، شهرستان، کشور

- ۱) هر باشگاه یک کتاب تألیفی و یک کتاب ترجمه را به‌عنوان برگزیده معرفی خواهد کرد.
- ۲) کتاب‌های برگزیده باید از میان فهرست کتاب‌هایی که در اختیار اعضای باشگاه‌ها قرار می‌گیرند، انتخاب شده باشند.
- ۳) هر کتاب برگزیده دست‌کم باید رأی دوسوم اعضای گروه را داشته باشد.
- ۴) هر باشگاه کتاب‌های برگزیده خود را همراه با گزارشی از چگونگی انتخاب کتاب‌های خوانده‌شده، شامل کتاب‌های ارزیابی‌شده، کتاب‌های انتخاب‌شده، چگونگی انتخاب و دلایل انتخاب کتاب‌های برگزیده به ستاد اجرایی شهرستان اعلام خواهد کرد.
- ۵) ستاد اجرایی شهرستان با جمع‌بندی آراء کتاب‌های برگزیده باشگاه‌های شهرستان در هر رده سنی یک کتاب ترجمه و یک کتاب تألیف را که دست‌کم رأی نیمی از باشگاه‌های آن گروه سنی را کسب کرده باشد، به‌عنوان برگزیده معرفی خواهد کرد.
- ۶) چنانچه در هیچ گروه سنی کتاب برگزیده وجود نداشته باشد، جلسه‌ای با حضور مربیان و نمایندگان باشگاه‌ها تشکیل داده و کتاب‌های برگزیده را انتخاب خواهند کرد.

« در این جلسه نیز کتاب برگزیده باید دست‌کم رأی نصف به‌علاوه یک حاضران را داشته باشد.
« چنان چه تعداد کسانی که کتاب‌ها را خوانده باشند، کم‌تر از نصف اعضا باشند، یک هفته فرصت داده می‌شود و حاضران کتاب‌هایی را که آرای بیشتری دارند می‌خوانند و در جلسه بعد رأی‌گیری انجام می‌شود.
« در هر حال در این مرحله فقط کتاب‌هایی بررسی خواهند شد که حداقل دو باشگاه آن را به‌عنوان برگزیده معرفی کرده باشند.

۷) از کتاب‌های برگزیده با دعوت از مؤلفان در مراسم جام باشگاه‌ها در شهرستان تقدیر به عمل خواهد آمد.

۸) ستاد اجرایی هر شهرستان حداکثر ۳ کتاب برگزیده را به دبیرخانه مرکزی معرفی می‌کند.

شاخص‌های انتخاب بهترین فیلم‌های کوتاه موبایلی معرفی کتاب

۱) تمام اعضای باشگاه‌های شهرستان می‌توانند در مسابقه تهیه فیلم‌های موبایلی معرفی کتاب‌هایی

- که خواننده و پسندیده‌اند شرکت کنند.
- ۲) هر عضو باشگاه می‌تواند درباره یک کتاب یک یا چند فیلم بسازد و در مسابقه شرکت کند.
- ۳) فیلم‌های اعضای باشگاه‌ها بر اساس موعد تعیین شده از طریق شبکه‌های اجتماعی با ارسال لینک یا به صورت لوح فشرده به ستاد اجرایی شهرستان تحویل خواهد شد.
- ۴) ستاد اجرایی شهرستان بر اساس تعداد فیلم‌ها، آن‌ها را در یک یا چند مرحله داوری کرده و بهترین فیلم‌ها را انتخاب خواهند کرد.
- ۵) هر شهرستان ۳ فیلم برگزیده را به دبیرخانه کشوری جام باشگاه‌ها ارسال خواهد کرد.
- ۶) از برگزیدگان هر شهرستان در مراسم پایانی جام باشگاه‌ها در شهرستان تقدیر به عمل خواهد آمد.
- ۷) دبیرخانه شهرستان از میان فیلم‌های برگزیده شهرها و روستاها، حداکثر ۳ فیلم برگزیده را با رعایت تنوع شهری و روستایی به دبیرخانه مرکزی ارسال خواهد کرد.
- ۸) فیلم‌هایی وارد فرایند داوری می‌شوند که ساخته خود اعضای باشگاه‌ها باشند.

شاخص‌های انتخاب بهترین نامه به نویسندگان

- ۱) تمام اعضای باشگاه‌های شهرستان می‌توانند در مسابقه نامه‌نویسی به نویسندگان کتاب‌هایی که خوانده‌اند شرکت کنند.
- ۲) هر عضو باشگاه می‌تواند نامه یا نامه‌هایی به نویسنده کتاب‌هایی که در باشگاه خوانده شده و موردپسندش بوده، بنویسد و در مسابقه شرکت کند.
- ۳) نامه‌های اعضای باشگاه‌ها بر اساس موعد تعیین شده به ستاد اجرایی شهرستان ارائه خواهد شد.
- ۴) ستاد اجرایی شهرستان بر اساس تعداد نامه‌ها، آن‌ها را در یک یا چند مرحله داوری کرده و بهترین نامه‌ها را انتخاب خواهند کرد.
- ۵) هر شهرستان ۳ نامه برگزیده را به دبیرخانه جام باشگاه‌ها در تهران ارسال خواهد کرد. (به صورت اینترنتی)
- ۶) از برگزیدگان هر شهرستان در مراسم جام باشگاه‌ها در شهرستان قدردانی خواهد شد.

شاخص‌های معرفی تسهیلگر فعال

- ۱: استفاده از شیوه‌های خلاقانه در جذب کودکان
- ۲: ارائه مستندات کامل
- ۳: تنوع و خلاقیت در شیوه‌های اجرایی
- ۴: ارتباط مؤثر و مناسب با خانواده‌ها، اعضا و سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط
- ۵: جذب مشارکت‌های حداکثری مردم و نهادها

شاخص‌های معرفی کتاب‌فروشی فعال

۱. از میان کتاب‌فروشی‌های شهرستان که با جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی همکاری می‌کنند، کتاب‌فروشی فعال انتخاب و همراه با پرونده فعالیت‌های کتاب‌فروشی، به دبیرخانه مرکزی جام باشگاه‌ها در تهران معرفی می‌شود. و در مراسم نهایی شهرستان موردتقدیر قرار خواهد گرفت.

کتاب‌فروشی فعال در هر شهرستان با شاخص‌های زیر مورد داوری قرار خواهند گرفت:

- « حضور فعال در تأمین کتاب‌های فهرست
- « رضایت اعضای باشگاه‌های کتاب‌خوانی شهرستان
- « میزان فروش کتاب
- « فراهم آوردن مکان و زمانی برای فعالیت‌ها خبرنامه‌های باشگاه‌های کتاب‌خوانی در طول هفته
- « اطلاع‌رسانی و اختصاص بخشی کتاب‌فروشی برای فهرست کتاب‌های جام باشگاه‌های
- « پاسخگویی مناسب به تقاضای اعضای باشگاه‌ها برای خرید کتاب‌های موردنیاز و راهنمایی‌های لازم در این خصوص

۲. فعال‌ترین کتاب‌فروشی‌های کشور در جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی از میان کتاب‌فروشان معرفی شده شهرستان‌ها با شاخص‌های زیر مورد داوری قرار خواهند گرفت:

- « تأمین کامل کتاب‌های فهرست جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان
- « میزان فروش کتاب‌ها نسبت به جمعیت شهر براساس گزارش‌های مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران
- « افزایش دسترسی کودکان و نوجوانان عضو به کتب
- « برنامه‌های ابتکاری ترویج کتاب‌خوانی

فرم شرکت در جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

۱. شهرستان ..... استان .....
۲. نام باشگاه
۴. گروه سنی اعضا
۴. تعداد عضو
۵. تعداد کتاب‌های خوانده شده
۶. نویسنده منتخبِ اعضا
۷. نام کتاب‌های خوانده شده
۸. کتاب برگزیده اعضای باشگاه و دلایل انتخاب آن
۹. تعداد فیلم‌های معرفی کتاب تولیدشده توسط اعضای باشگاه
۱۰. تعداد نامه‌های اعضا باشگاه به نویسندگان
۱۱. شرح فعالیت‌های باشگاه و شیوه‌های اجرای آن
۱۲. تأثیر فعالیت‌های انجام شده
۱۳. گروه‌ها، نهادها یا سازمان‌های همکار و شیوه مشارکت آن‌ها
۱۴. هزینه‌ها و امکانات و منبع تأمین هزینه‌ها و امکانات
۱۵. برنامه‌های آینده باشگاه

فهرست مستندات لازم

- « یک پرونده مکتوب از فعالیت‌ها
- « یک لوح فشرده شامل تصاویر و مستندات و فیلم‌ها و فعالیت‌ها
- « یک لوح فشرده شامل فیلم‌های معرفی کتاب
- « یک پرونده حاوی نامه‌ها + لوح‌های فشرده

فرم اختصاصی باشگاه‌های کتاب‌خوانی تشکیل شده در مهدکودک‌ها

۱. شهرستان ..... استان .....
۲. نام مهدکودک
۳. تعداد باشگاه‌های ثبت شده
۴. تعداد عضوکل باشگاه‌ها:
۵. تعداد کتاب‌های خوانده شده در کل باشگاه‌های مهدکودک
۶. نام کتاب‌های خوانده شده
۷. شرح کاردستی‌های تولیدشده براساس کتاب‌ها
۸. نحوه همکاری والدین باشگاه‌ها
۹. شرح فعالیت‌های باشگاه و شیوه‌های اجرای آن
۱۰. تأثیر فعالیت‌های انجام شده
۱۱. دیگر فعالیت‌های کتاب‌خوانی طرح دوشنبه‌های کتاب‌خوانی در مهدکودک (جز باشگاه‌ها)
۱۲. هزینه‌ها و امکانات و منبع تأمین هزینه‌ها و امکانات
۱۳. برنامه‌های آینده باشگاه
۱۴. مستندات شامل فیلم، عکس و گزارش فعالیت‌های باشگاه و طرح دوشنبه‌های کتاب‌خوانی

فهرست مستندات لازم

- « یک پرونده مکتوب
« یک لوح فشرده شامل تصاویر و مستندات و فیلم‌ها و فعالیت‌ها